

תפסיקו להכחיש: הקנאות כן נובעת מהתורה

האירועים בימים האחרונים מהווים קנאות בשם הדת. זו פנייה חדה לתהום ממנה הזהירו חז"ל, כי הם ידעו שיש לנו משיכה לשם, שהתורה עלולה להפוך לסם מוות ושנושאי שמה יכולים להפוך לטרוריסטים. בהתחלה כלפי בני עם אחר ואחר כך גם לבני עמם

תהילה פרידמן | 23:15 4/8/2015 תגיות: '§', '©', 'TM', '©', 'TM'

"תורת ישראל אין לה דבר עם מעשי הרצח הללו". כמה פעמים נאמר המשפט הזה בימים האחרונים? רבנים, אנשי ציבור וסתם אנשים ונשים שחילול ה' שברצח ושריפת בני אדם בשם התורה הזויע אותם, חזרו והדגישו. זו לא התורה. אבל זו כן התורה. כלומר גם. כלומר חלק.

עוד כותרות ב-nrg:

- לוקיישן מפתיע: שוואקי תופס לסטלנים את הרחבה
- בעקבות הכרעת בג"ץ: קווי הנייעס ייסגרו
- כל התכנים הכי מעניינים - בעמוד הפייסבוק שלנו

Like

בואו נאמר את האמת, יש בתורת ישראל ויש בהיסטוריה היהודית פלירטוט עמוק עם רעיון הקנאות, עם רעיון ההליכה עד הסוף, עם הצדק המוחלט שלך מבלי להתחשב במחיר, עם המשיכה להפוך לשליח ה' הנוקם ומעניש - להיות גם הדין וגם הדיין. זה מתחיל בפנחס, וממשיך במכבים ומלחמת האחים שהם הובילו ומגיע לבית שני ולמרד בר כוכבא. זה שם. לגמרי.

"יש בתורת ישראל ויש בהיסטוריה היהודית פלירטוט עמוק עם רעיון הקנאות". שליסל בבית המשפט צילום: יונתן זינדל, פלאש 90

רובנו גדלנו על תורה אחרת. ולא במקרה. חז"ל, שראו בעיניהם את החורבן המזווע שהביאו הקנאים על ירושלים ואת נהרות הדם בהם הטביע מרד בר כוכבא את שאריות הישוב היהודי, הכריזו מלחמה על הקנאות. כמו גנן העוקר יבילות על מנת לאפשר לצמחים לפרוח, הם ניכשו כל זכר לרומנטיקה שבקנאות ואפילו לעצם הלגיטימציה לקנאות.

על פנחס הם הכריזו כאנטי הלכתי, מהמכבים הם הותירו כד קטן במיקום צדדי ומחקו כל זכר למלחמת העצמאות ההרואית, וסביב החורבן הם בנו אתוס שלם המדגיש את סכנותיה של הקנאות ויותר מכך את סכנותיה של שתיקת המתונים.

סיפורים, תיאורים, אמירות מפורשות, שוב ושוב חוזרים חז"ל על המסר. לא הרומאים, לא ההערכות למלחמות ולא חטאים נסתרים, אלא המחלוקת הפנימית, השנאה התהומית למי שמאמין אחרת והקנאות הרצחנית, הם שהביאו לחורבן המקדש ולאובדן הריבונות היהודית. הם והשתיקה של המנהיגות. שתיקה שהתחזתה לענווה, אך הייתה חוסר אחריות או אפילו הסכמה ושותפות לקוצר הראות. האתוס הזה החזיק מעמד הרבה שנים. כמעט אלפיים. בשנים האחרונות נראה שפג תוקפו, או לפחות מתעמעם.

המהדורה המרכזית של nrg אצלכם במייל - כל יום ב-15:00 הרשמו חינם

לפני 13 שנה שמעתי הרצאה של הרב ישראל אריאל, מהישוב יצהר שבשומרון, מתלמידיו של הרב גינצבורג. הוא דיבר מפורשות על הצורך לטפח את הקנאות ועל האופן שבו סובלנות זרה ליהדות ה"אמיתית".

הוא לא היחיד, יש בקרבנו שקצו בתורת חז"ל. אצלם "עין תחת עין" מפסיקה להיות מומרת לממון והופכת לקריאה לנקמה; קריאתו של שמשון לנקמה אלימה "ואנקמה נקם שתי עיני... מולחנת, מושרת והופכת כמעט להמנון. ואפילו "לא תרצח" מקבל איזו ורסיה מזוועה ומצומצמת של "יהודי לא דוקר יהודי" - ציטוט בעל מסר דומה צוטט ביום חמישי מפי ראש ארגון להב"ה.

זוהי פנייה חדה ומסוכנת מאד אל עבר התהום ממנה כל כך הזהירו חז"ל. הם הזהירו כי הם ידעו שיש לנו משיכה לשם. שהתורה שלנו מסוגלת להפוך לנו לסם מוות, שנושאי שמה יכולים להפוך לטרוריסטים רצחניים. בהתחלה כלפי בני עם אחר, אבל אחר כך - כפי שקרה בבית שני וכפי שתמיד קורה לקבוצות כאלה - גם לבני עם. בינתיים אלו קבוצות קטנות. אבל אלו תמיד קבוצות קטנות בהתחלה.

בימים האחרונים נדמה כי זוהי "עת לגנות לה", מגנים וממשיכים הלאה. אני מניחה שגם רבי זכריה בן אבוקולס גינה, וגם חכמים אחרים. הם בטח חשבו שכדאי להרבות אור, ולא לעסוק ברע. ובכלל, אלו לא התלמידים שלהם, זו לא השכונה שלהם.

לא די היה בכך. לא כדי למנוע את הדהירה לתהום וגם לא כדי שההיסטוריה היהודית תמחל להם על שותפותם שבשתיקה. כי הם אולי גינו, אך הם לא נלחמו. לא נידו, לא השתמשו במלוא כוחם כדי להבהיר מה טמא, מה מסוכן, מה ימיט על כולנו חורבן. אילו מילים אסור לומר, אפילו לא בשעת כעס, אפילו לא בבדיחה.

הם לא הוציאו מחוץ לבתי המדרש ספרים בעייתיים, לא הוציאו מחוץ לקהילה בעלי התבטאויות מסוכנות, לא הרחיקו משכונותיהם "אנשים טובים שיש להם צד קיצוני, הם הרי לא מתכוונים באמת". לא הבהירו שלקיחת החוק לידיים מסכנת את כל מי שמסביב ואת מרקם הערבות ההדדית בתוך עם ישראל. שככה אי אפשר יהיה להילחם ביחד ברומאים. הם לא עשו די, בתודעה הקולקטיבית שלנו הם נותרו כמי שהחריבו את בית מקדשנו.

התורה מצווה עלינו לבער את הרע מקרבנו. ככל שהוא יותר שלנו, אנו יותר מצוים. בחברה הישראלית יש נטייה להכות תמיד על החזה של מישהו אחר. איני יודעת מי שרף את משפחת דוואבשה. כל שאני יודעת שאיש מאתנו לא יופתע אם יהיו אלה אנשים דתיים. אולי לא דתיים בדיוק כמוני, אולי מהישוב

השכן, ועדיין זה הרע שלנו. הוא בקרבנו. הוא בשם התורה שלנו. האחריות היא שלנו. לא בענווה ולא בשתיקה. עכשיו הזמן למנוע חורבן.

הכותבת היא מנהלת מרכז מובילים, 'קולות', חברת ועד מנהל ויו"ר לשעבר בתנועת נאמני תורה ועבודה

מקור ראשון במבצע היכרות. הרשמו לקבלת הצעה אטרקטיבית «
